

Dosarul nr. 3ra-1333/19

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud: A. Tudor)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Sveatoslav Moldovan
Maria Ghervas
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului depus de Vasile Palaiciuc,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu împotriva Primăriei și Consiliului sătesc
Românești raionul Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc cu
privire la contestarea actului administrativ, anularea titlurilor de autentificare a
dreptului deținătorului de teren, anularea contractelor de donație, obligarea efectuării
rectificărilor în Registrul bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respins apelul declarat de Ion Palaiciuc și a fost menținută hotărârea din
15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central,

c o n s t a ț ă:

La 05 ianuarie 2018, Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu au depus cerere de
chemare în judecată împotriva Primăriei și Consiliului sătesc Românești raionul
Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc cu privire la contestarea
actului administrativ, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de
teren, anularea contractelor de donație, obligarea efectuării rectificărilor în Registrul
bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii au relatat că împreună cu Ion Palaiciuc, locuiesc în casa
constituită din patru apartamente, amplasată la sol pe un teren aferent cu suprafața
de 10,5 ari, pe str. XXXXXX, din satul XXXXXX, r-nul XXXXXX.

În baza contractelor de vânzare-cumpărare/transmitere-primire a locuinței în
proprietate privată încheiate între Agenția de Privatizare și coproprietari, au
privatizat toate cele patru apartamente din această casă.

În luna septembrie anul 2017, conform art.11 alin. (3) al Codului funciar și
Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor
de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului
nr.984 din 21 septembrie 1998, s-au adresat la Primărie pentru a li se elibera titluri
de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

Solicitarea a fost respinsă pe motiv că terenul cu suprafața de 10,5 ari a fost transmis în proprietate privată prin decizia Consiliului sătesc Românești nr.15/2 din 24 mai 2004 pârâtului Ion Palaiciuc, proprietarul apartamentului nr. XXXXXX din același imobil, în care locuiesc și dâșii.

La 07 septembrie 2017, Serviciul arhivă al raionului Strășeni, le-a eliberat decizia Consiliului sătesc Românești nr.15/2 din 24 mai 2004, prin care pârâtului Ion Palaiciuc i-a fost transmis în proprietate lotul de pe lângă casă cu suprafața de 10,5 ari.

La 27 septembrie 2017 au depus cerere prealabilă, prin care au solicitat anularea deciziei Consiliului sătesc Românești nr.15/2 din 24 mai 2004.

Primăria satului Românești la 06 decembrie 2017 le-a comunicat decizia nr.5/13 din 17 noiembrie 2017, prin care cererea a fost respinsă.

Obținând copiile documentelor solicitate au stabilit că Primăria și Consiliul sătesc Românești, contrar prevederilor art. 11 alin. (3) al Codului funciar și pct. 8 al Regulamentului cu privire la modul de transmitere în proprietate privată a loturilor de pământ de pe lângă casă în localitățile urbane, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.984 din 21 septembrie 1998, au atribuit pârâtului tot terenul aferent casei cu suprafața de 10,5 ari, lezându-le astfel dreptul de proprietate comună în diviziune asupra terenului litigios.

Pârâții abuziv și nelegitim au folosit decizia Consiliului sătesc Românești nr.15/2 din 24 mai 2004 formând din suprafața atribuită de 0,0105 ha două bunuri imobile, unul - teren cu suprafața de 0,0739 ha cu destinația construcție locativă, cu numărul cadastral XXXXXX și altul - teren cu suprafața de 0,0256 ha cu destinația grădini (lot de lângă casă), cu numărul cadastral XXXXXX.

La 16 decembrie 2010, pârâții au solicitat actualizarea și modificarea planurilor cadastrale.

Astfel, terenul cu suprafața de 0,025 ha, după actualizare s-a stabilit că are 0,0167 ha, fiindu-i schimbat numărul cadastral din nr. XXXXXX în nr. XXXXXX.

Terenul cu suprafața de 0,0739 ha, după actualizare s-a stabilit că are 0,0717 ha și i-a fost schimbat numărul cadastral din nr. XXXXXX în nr. XXXXXX.

Prin contractul de donație nr.784 din 23 martie 2011 Ion Palaiciuc a donat aceste terenuri copiilor săi Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc.

Prin acțiunile nelegitime, pârâții le-au lezat dreptul de a privatiza terenul aferent apartamentelor privatizate de ei.

Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu au solicitat repunerea în termenul de contestare și anularea deciziei nr.15/2 din 24 mai 2004 a Consiliului sătesc Românești r-nul Strășeni, anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXXX și numărul cadastral XXXXXX, anularea contractelor de donație nr.784 din 23 martie 2011 încheiate între Ion Palaiciuc și Rodica Palaiciuc în privința terenului cu numărul cadastral XXXXXX și Ion Palaiciuc și Rodica Palaiciuc, Vasile Palaiciuc în privința terenului cu numărul cadastral XXXXXX, obligarea Agenției Servicii Publice să opereze în Registrul bunurilor imobile rectificările necesare și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, cererea de chemare în judecată a fost admisă parțial.

S-a anulat decizia Consiliului sătesc Românești r-nul Strășeni nr.15/2 din 24 mai 2004, ca fiind emisă contrar prevederilor legii.

S-au declarat nule titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren cu numărul cadastral XXXXXX și cu numărul cadastral XXXXXX eliberate pe numele lui Ion Palaiciuc, în baza deciziei Consiliului sătesc Românești din raionul Strășeni nr.15/2 din 24 mai 2004.

S-a declarat nul contractul de donație nr.784 încheiat între Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc, la data de 23 martie 2011.

S-a încasat în mod solidar din contul Primăriei și Consiliului sătesc Românești r-nul Strășeni, Ion Palaiciuc, Rodica Palaiciuc și Vasile Palaiciuc în beneficiul lui Leonid Rusu și Zinovia Dulghescu, cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 5 000 de lei.

În rest, cerințele au fost respinse ca neîntemeiate.

La 10 ianuarie 2019, Ion Palaiciuc a declarat apel împotriva hotărârii din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de respingere a pretențiilor ca tardive sau neîntemeiate, iar cerințele de nulitate a Titlurilor de autentificare a deținătorilor de teren să fie scoase de pe rol.

Prin decizia din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Ion Palaiciuc și a fost menținută hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat apreciere obiectivă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și corect a aplicat normele de drept material și procedural.

La 13 mai 2019, Ion Palaiciuc reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin a depus recurs împotriva deciziei din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca tardivă sau ca neîntemeiată, iar cerințele cu privire la anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren să fie scoase de pe rol.

Prin încheierea din 10 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul depus de Ion Palaiciuc reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin a fost declarat inadmisibil.

La 16 septembrie 2019, Vasile Palaiciuc a declarat recurs împotriva deciziei din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca tardivă sau neîntemeiată, iar cerințele cu privire la anularea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren să fie scoase de pe rol.

În susținerea cererii de recurs a indicat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, invocând aplicarea eronată a normelor de drept material și procedural de către Judecătoria Strășeni, sediul Central și Curtea de Apel Chișinău.

Nu a fost citat legal la ședințele de judecată, iar citațiile expediate în adresa sa nu le-a recepționat deoarece nu se afla în țară. Semnăturile de pe avizele de recepție anexate la materialele cauzei nu-i aparțin.

Despre litigiul în cauză a aflat de la părinți, care sunt participanți la proces.

Consideră că prin examinarea cauzei în lipsa sa, i-a fost lezat dreptul de proprietate și a fost lipsit de dreptul la apărare garantat de legislația națională și CEDO.

Din momentul dobândirii terenului de la tatăl său a achitat impozitele și a administrat bunul imobil ca un bun proprietar.

Nefiind citat în proces nu a avut posibilitatea să se expună asupra litigiului și să înainteze o acțiune reconvențională de constatare că a obținut calitate de dobânditor de bună-credință.

Consideră că prima instanță și instanța de apel au interpretat eronat legea în privința termenului de depunere a cererii de chemare în judecată în contencios administrativ.

Cu referire la termenul de atac, Vasile Palaiciuc a menționat că a luat cunoștință de hotărârea primei instanțe și decizia instanțe de apel la 23 august 2019.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că Vasile Palaiciuc a luat cunoștință de decizia din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău la 23 august 2019. (f.d.63, Vol. II)

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Vasile Palaiciuc la 16 septembrie 2019 se consideră depus în termen.

Examinând temeiurile recursului depus de Vasile Palaiciuc în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 430 lit. a) Codul de procedură civilă, sunt în drept să declare recurs părțile și alți participanți la proces.

Conform art. 429 alin. (5) Codul de procedură civilă, nu pot fi atacate cu recurs hotărârile în a căror privință persoanele indicate la art. 430 nu au folosit calea apelului prevăzută de lege. Persoana care nu a folosit apelul poate ataca cu recurs decizia instanței de apel prin care i s-a înrăutățit situația, în partea care se referă la înrăutățirea situației. O hotărâre susceptibilă de apel și de recurs poate fi atacată, în cadrul termenului de apel, direct cu recurs dacă părțile consimt expres în fața primei instanțe prin înscris autentic sau prin declarație verbală consemnată expres în procesul-verbal. În acest caz, recursul poate fi exercitat numai pentru încălcarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material.

Din actele cauzei rezultă că hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel numai de Ion Palaiciuc reprezentat de avocatul Gheorghe Iudin.

Vasile Palaiciuc nu a atacat cu apel hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

Așadar, Vasile Palaiciuc nu a folosit calea de atac apelul și nu este în drept să declare recurs împotriva deciziei instanței de apel.

Or, art. 433 lit. c) Codul de procedură civilă expres prevede că cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În acest context, Colegiul conchide că, Vasile Palaiciuc, contrar prevederilor art. 429 alin. (5) Codul de procedură civilă, a declarat recurs fără a folosi calea de apel, ceea ce este inadmisibil din moment ce legea prevede această cale de atac.

Prin urmare, Vasile Palaiciuc în mod deliberativ, nevalorificând dreptul de a ataca cu apel hotărârea primei instanțe, a pierdut în consecință dreptul de a ataca cu recurs decizia din 16 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost menținută hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și decizia Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Manuel da Silva Reis contra Portugaliei din 11 ianuarie 2005, prin care un capăt de plângere a fost declarat inadmisibil ca urmare a neepuizării căilor interne de atac, și anume neexercitarea de către reclamantii din culpa lor a căii de atac apelul.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Vasile Palaiciuc.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. c) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e:

Recursul depus de Vasile Palaiciuc, se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Sveatoslav Moldovan

judecătorii

Maria Gervas

Victor Burduh